

DENDROLOGICKÝ PRŮZKUM

Pro akci: "Stezka pro chodce a cyklisty kolem ZŠ Jablunkov"

01 – TECHNICKÁ ZPRÁVA

VYPRACOVALA:

ING. PETRA LIČKOVÁ
ATELIÉR ZAHRADNÍ A KRAJINÁŘSKÉ TVORBY
Jeronýmova 425, 738 01 Frýdek – Místek
IČ: 73211141, telefoní číslo: 604 121 405

srpen 2020

PŘEDMĚT ŘEŠENÍ

Jedná se o lokalitu v Jablunkově. Důvodem prováděného dendrologického průzkumu je navrhovaná stezka pro chodce a cyklisty. Hodnoceny byly zaměřené stromy a porosty mimo les v území vyznačeném jako zábor. Důraz byl kladen na provozní bezpečnost plánované stezky.

HODNOCENÍ STROMŮ

Metodika hodnocení je popsána níže.

Dendrometrické veličiny

- **Výčetní tloušťka (obvod kmene)**
  - obvod kmene v centimetrech měřen ve výšce 130 cm nad zemí
- **Vícekmén**
  - Počet kmenů u jedinců s více kmeny.
u vícekménů je v sloupci obvod kmene uvedena hodnota všech kmenů daného jedince
- **Průměr kmene**
  - Vypočítán z obvodu kmene v centimetrech
- **Výška**
  - Výška stromu či porostu v metrech
- **Výška nasazení koruny**
  - Průměr koruny měřen v metrech
- **Průměr koruny**
  - Průměr koruny měřen v metrech
- **Zdravotní stav**

Zdravotní stav je zhodnocením mechanického stavu stromu z hlediska narušení jeho kořenového systému, kmene a větví. Jako narušení se chápe přítomnost růstových defektů (např. tlakových vidlic), zjištěná mechanická poškození a symptomy napadení patogenními organismy. Do hodnocení se nezařazuje odebrání větví v důsledku nevhodného typu řezu, které je hodnoceno ve zvláštním parametru. Použitá stupnice pro hodnocení je následující:

  - **1. Výborný až dobrý** - defekty malého rozsahu bez vlivu na stabilitu a s malou pravděpodobností dalšího šíření
  - **2. zhoršený** - narušení zásadnějšího charakteru.
  - **3. výrazně zhoršený** - často souběh několika druhů defektů.

- **4. silně narušený** - defekty zásadního charakteru bez možnosti stabilizačního zásahu.
- **5. havarijný** - akutní riziko rozpadu stromu

- **Fyziologická vitalita**

odráží životaschopnost stromu - jeho fyziologickou aktivitu se zohledněním genetické predispozice daného taxonu. Hodnotí se schopnost reagovat na vlivy prostředí a bránit se napadení patogenními organismy a působení dalších stresorů. Hlavními hodnocenými parametry jsou defoliace koruny, změny ve formě větvení na periferii koruny, dynamika vývoje sekundárních výhonů apod. Principem hodnocení je zachytit dlouhodobý průběh vitality a vyloučit akutní krátkodobé vlivy (jako např. jednorázovou defoliaci v důsledku žíru hmyzu).

- Použitá stupnice pro hodnocení:
- **1. Výborná až mírně narušená** - krátkodobé vlivy bez dlouhodobého efektu
- **2. zřetelně narušená** - stagnace růstu, prosychání koruny na periferních oblastech
- **3. výrazně snižená** - začínající ústup koruny s předpokladem dalšího dynamického zhoršování stavu, odumírající vrchol koruny
- **4. zbytková vitalita** - větší část koruny odumřelá
- **5. odumřelý strom**

- **Památný strom** - památný strom se v lokalitě nenachází

- **Věkové stadium stromu**

- **1 - nová výsadba nebo nezajištěné nárosty bez koruny**
- **2 - odrostlá zajištěná výsadba nebo zajištěný nárost** (zakládání architektury stromu)
- **3 – stabilizovaný, dospívající jedinec** (dotváření charakteristického výrazu stromu)
- **4 – dospělý jedinec, vyvinutý, s charakteristickými znaky taxonu**
- **5 – přestarlý jedinec** (rozpad struktury jedince, s projevy-úbytek kosterních větví, patogeny)

- **Atraktivita umístění**

Parametrem nazvaným jako atraktivita umístění stromu zohledňujeme místo, na kterém se strom nachází. V úvahu je brána frekvence pohybu osob a důležitost stromu jako estetického prvku na daném místě včetně jeho viditelnosti.

- **V - Vysoká** - solitérní strom nebo významný prvek malé skupiny stromů často v historických a zámeckých parcích, městských parcích, náměstích, arboretech apod.
- **Stř. - Střední** - stromy v uličním stromořadí a alejích, stromy na okrajích větších skupin ve veřejně přístupných parcích, významný (dobře viditelný) prvek v jiných zpevněných plochách zastavěného území, stromy jako součásti zeleně hřbitova apod.
- **MV - Méně významná** - zeleň na sídlištích, vnitroblocích domů, sportovních areálech, doprovodná zeleň komunikací I. a II. třídy, méně významné (nebo viditelné) stromy ve zpevněných plochách zastavěného území.

- **N - Nízká** - strom jako součást porostu, výrazně se neliší od ostatních, břehové a doprovodné zeleně vodních toků a nádrží, skupiny ve volné krajině, v hospodářských areálech, stromy mimo zastavěné území, doprovodná zeleň komunikací III. třídy.
- **Růstové podmínky**

Parametr označený jako růstové podmínky stromu zohledňuje stanoviště z hlediska velikosti prokořitelného prostoru a půdních podmínek pro růst a vývoj jedince. Růstové podmínky stromu se hodnotí v prostoru daném průmětem koruny dospělého jedince daného taxonu.

- **Neovlivněné** – strom rostoucí v zastavěném prostředí i volné krajině, kde je bez omezení umožněn růst a vývoj jeho nadzemních i podzemních částí, a kde nedochází nebo jen minimálně k ovlivňování půdních poměrů
- **Dobré** – strom rostoucí v místech kde je částečně (**jednostranně**) omezen rozvoj jeho podzemních popř. i nadzemních částí, a kde může docházet k menšímu negativnímu ovlivňování půdního prostředí (zhutněním půdy působením pohybem pěších osob, údržbou komunikací v blízkosti stromů apod.)
- **Zhoršené** – stromy rostoucí v travnatých pruzích a ostrůvcích v zastavěném území, v místech s prostorem **ze dvou stran** omezeným pro rozvoj nadzemních i podzemních částí a to okolní zástavbou nebo zpevněným povrchem v blízkosti báze kmene. Půdní podmínky jsou významně zhoršené, půda je viditelně zhutněná či prokazatelně kontaminovaná.
- **Extrémní** – stromy rostoucí v místech, kde je **z více než dvou stran** limitovaný rozvoj kořenové soustavy popř. i nadzemních částí, a kde opakovaně dochází k činností přímo nebo nepřímo inhibujícím růst (působením chemických látek, solením, zhutňováním půdy, apod.). Půdní podmínky jsou extrémně zhoršené, nepropustné povrchy zasahují až do bezprostřední blízkosti báze kmene, zhutnění či kontaminace půdy dosahují prokazatelně zásadních hodnot.

- **Biologicky atraktivní prvky**

Prvkem se zvýšenou biologickou atraktivitou se rozumí místa na stromě (mikrohabitaty), která vykazují významně zvýšenou atraktivitu pro doprovodné organismy. Hodnotí se prvky, které se vymykají obecné základní ekologické hodnotě stromu jako biologického prvku a které představují evidentní zvýšení biologického potenciálu předmětného stromu.

Tučným písmem jsou zvýrazněny obzvlášť hodnotné prvky, u nichž může dojít při hodnocení ke zdvojnásobení jejich hodnoty v případech, kdy mají extenzivní charakter.

Pozn. Níže uvedené prvky se zvýšenou biologickou atraktivitou slouží k orientaci při hodnocení ekologické funkce stromu dle logiky metodiky.

Mezi prvky se zvýšenou biologickou atraktivitou zahrnujeme následující:

- **poškození borky** (místa s absencí borky) – místo na kmeni či kosterních větvích zbavené kůry (tzv. zrcátka) o velikosti cca 30 x 30 cm a více
- **rozštípnuté dřevo a trhliny** – rozhraní živého a mrtvého dřeva, může se jednat o rozštípnuté kosterní větve, které jsou stále spojené s kmenem, pukliny ve kmeni a silných větvích s různou příčinou vzniku (Pozn. vylomené větve lze akceptovat pouze v případě, že je není nutné odstranit pro zajištění provozní bezpečnosti stanoviště.)
- **výtok mízy** – místa s výtokem tekutiny z kmene či silných větví
- **zlomené větve** – pahýly po odlomených větvích s průměrem nad 15 cm, odstraněné za úrovní větevnického límečku, vylomené větve dosud visící v koruně
- **dutiny** – otevřené dutiny ve kmeni či kosterních větvích
- **dutinky** – otvory malých rozměrů (např. výletové otvory)
- **hniloba** - dřevo kmene a kosterních větví s patrnými známkami rozkladu
- **suché větve** – větve dosud spojené se stromem, s průměrem nad 15 cm v místě větvení. Minimální délka braná v potaz při hodnocení je 1 m. Hodnotí se pouze větve, které není nutné odstranit za účelem zajištění provozní bezpečnosti stanoviště.
- **plodnice hub** – přítomnost plodnic dřevních hub na kmeni a silných větvích

- **Bilologický význam stanoviště**

Významem stanoviště je hodnocena skutečnost, zda odstraněním předmětného stromu může dojít k ohrožení existence živočichů v dané lokalitě nebo zda jsou v dostupné vzdálenosti jiné stromy, které by tuto funkci mohly nahradit.

- S – solitérní strom
- ST – součást stromořadí
- SVC – součást většího celku (větší celek)

Hodnocená lokalita je celá součástí většího celku

PĚSTEBNÍ OPATŘENÍ

U navrhovaných dřevin jsou navrhována tyto pěstební opatření

Zdravotní řez - jedná se o komplexní udržovací řez (ostatní udržovací řezy z něj vycházejí). Cílem je především zabezpečení dlouhodobé funkčnosti stromu z hlediska vitality, zdravotního stavu a provozní bezpečnosti. Tento řez opakujeme v několikaletých intervalech, alespoň však jednou za 8-10 let, s ohledem na aktuální stav stromu. Tímto řezem odstraňujeme či zkracujeme větve suché, mechanicky poškozené, zlomené, jinak provozně nebezpečné, napadené škůdci nebo houbami, větve, které se kříží, větve zahušťující korunu, nevhodně směřující větve. Ošetřujeme kodominantní a tlaková větvení, zarovnááváme pahýly po nekvalitních řezech atd.

Kácení - lze charakterizovat jako odstranění stromu ze stanoviště z důvodů pěstebních, fytopatologických, provozně bezpečnostních či kompozičních.

Výchovný řez - cílem výchovního řezu je zabezpečit druhově charakteristický tvar koruny ošetřovaného jedince, jež je staticky odolná, a připravit podmínky pro rozvoj koruny typické pro daný taxon. Rovněž přizpůsobit velikost a tvar koruny funkčním požadavkům stanoviště (např. úpravou podchodné, pojezdové výšky). Obvodová redukce

Bezpečnostní řez - Jedná se o nejjednodušší variantu zdravotního řezu, zaměřenou pouze na provozní bezpečnost stromu. Bezpečnostním řezem odstraňujeme pouze větve, které by mohly bezprostředně ohrozit okolí. Jedná se o větve suché, mechanicky poškozené, nalomené, zlomené, visící atd.

Řez redukční stabilizační (obvodová redukce) - je specifickým příkladem redukčního řezu, který je vhodnou alternativou dekapitace. Jde o zmenšení náporové plochy při větru a snížení těžiště stromu za pomoci snížení nejsvrchnější části stromu, a tím výrazné zvýšení stability stromu. Při odstraňování nejsvrchnějších partií odejmeme jen větve nejvyššího řádu tak, aby nevznikly příliš velké rány, které by mohly být vstupem pro patogeny.

ZÁVĚR

Na lokalitě se nachází několik dřevin, které by mohly ohrozit provozní bezpečnost. Tyto dřeviny jsou navrženy ke kácení, nebo pěstebním opatřením. Dále se zde nachází přestálí jedinci, kteří neohrožují bezpečnost, protože mají stabilní stavbu, ovšem dochází k rozpadu jedince – zde je kácení pouze doporučeno z estetických důvodů.

Ing. Petra Ličková

TABULKOVÁ ČÁST

V lokalitě se nenachází památný strom.
Jedná se o součást většího celku - SVC